



**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
НАУКОВИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТOK
«ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ»**

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції**

**МУКАЧЕВО
15 ГРУДНЯ 2022 РОКУ**

УДК

*Розглянуто і схвалено
кафедрою теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету
(протокол № від 2022 р.)*

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № від 2022 року)

Рецензенти:

Наукове консультування і редагування: доктор педагогічних наук, професор Товканець Г. В.

Нова українська школа: стратегія розвитку особистості: збірник тез доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (15 грудня 2022 р., Мукачево)
/ За заг. ред. Г. В. Товканець: – Мукачево: Вид-во МДУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників студентської науково-практичної конференції «Нова українська школа: стратегія розвитку особистості», в яких розкрито актуальні питання реалізації сучасних підходів до освітнього процесу в умовах Нової української школи.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів, які займаються проблемами розвитку особистості і стратегії розвитку Нової української школи.

Редакційна група:

Товканець Г. В. – д. пед. н., завідувачка кафедри теорії та методики початкової освіти Мукачівського державного університету, Сідор Ю. І. (ПО-2), Гангур Г. В. (ПО-2).

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

©Мукачівський державний університет, 2022

ЗМІСТ

АРДЕЛАН Я. О., МИХАЙЛОВА К. В. Співпраця дошкільного закладу з сім'єю та початковою школою у підготовці дітей до навчання в школі.....	5
БЕЛЕЙ Х. М., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Умови виникнення пізнавальних інтересів у процесі формування природознавчих компетентностей	7
БІРЧИН У. В., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Методика проведення дослідницької діяльності у процесі формування природознавчих компетентностей	8
БОБРУШКО Н. В., МИХАЙЛОВА К. В. Забезпечення цілсного розвитку особистості дитини в умовах дошкільної та початкової освіти.....	10
ВОВЧОК В. М., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Урок-екскурсія – ефективна форма розвитку спостережливості у здобувачів початкової освіти	12
ГАБОВДА М. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості використання дидактичних ігор на уроках у новій українській школі.....	13
ГАНГУР Г. В., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості організації інклюзивного освітнього середовища в початковій школі.....	15
ГИЧКА І. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особистісно орієнтований підхід у моделюванні освітнього процесу початкової школи.....	17
ГОПОНЬКО С. І., МАЙБОРОДА І. Е. Розвиток обдарованості молодших школярів засобами образотворчого мистецтва	19
ГРЕСЬКО І. І., БОКША Н. І. Національно – патріотичне виховання молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей початкової школи.....	21
ДЕМ'ЯНЧУК В. М., ІВАНОВА В. В. Психологічний вплив сім'ї на розвиток дитини.....	23
ДРАЧ І. І., МОЛНАР Т. І. Упровадження stem-технологій в освітній процес початкової школи.....	25
ІЛЬНИЦЬКА М. І., МОЛНАР Т. І. Інтегративний підхід як основа модернізації змісту початкової освіти	27
КАМПО Д. В., ФЕНЧАК Л. М. Форми організації здоров'язбержувальної взаємодії у освітньому середовищі початкової школи	29
КАТРИЧ Е. В., ФЕНЧАК Л. М. Форми виховної роботи у освітньому середовищі НУШ.....	31
КОЗАК А. В., ІВАНОВА В. В. Використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти.....	32
КОРНАК Х. І., БРИЧОК С. Б. Гуманістична спрямованість вітчизняної педагогіки другої половини XIX ст.	34
КУЗЬМА О. І., МОЧАН Т. М. Важливість використання інформаційних технологій для навчання в початкових класах	36
КУЛІШ А. В., КУЗЬМА-КАЧУР М. І. Віртуальна екскурсія як засіб формування дослідницьких умінь молодших школярів	38
КУСТРЬО М. Ю., ФЕНЧАК Л. М. Взаємозв'язок між ефективною організацією дозвілля та розвитком молодших школярів	40
ЛЕГЕЗА Ю. М., ФЕНЧАК Л. М. Формування соціальної компетентності здобувачів початкової освіти в умовах нової української школи.....	41

залежать від об'єктивних умов і від суб'єктивних факторів (рівня розвитку, потреб, інтересів, ціннісних орієнтацій особистості). Однак багато школярів витрачають вільний час на заняття, які не потребують високого культурного рівня розвитку і не сприяють цьому.

Список використаних джерел:

1. Марків В. М. Теорія виховання. Кривий Ріг: КПІ, 2015. – 420 с
2. Ярощук Л. Г. Теорія та методика виховання. Бердянськ, 2018. – 320 с.

Легеца Ю. Ю.
здобувач вищої освіти групи ПО-4
Науковий керівник:
к. п. н., доц. Фенчак Л. М.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

На сьогодні актуальним в суспільстві є процес становлення Нової української школи, яка має закласти її новий зміст на основі формування компетентностей учнівської молоді, необхідних для успішної самореалізації [1]. У сучасному суспільстві школа є основним фактором, де учень не пасивний об'єкт впливу, а активний суб'єкт формування своєї особистості, тобто школа є основним місцем перебування учня на багато років і основним фактором виховання і формування особистості.

Аналізуючи педагогічні дослідження О. Безпалько, І. Беха, О. Будник, А. Капської, О. Ковшар, Г. Костюка, В. Петровського, Н. Сейко та ін., які обґрунтували необхідність становлення дитини як суб'єкта активності в єдності її предметних та соціальних відносин, нами було виявлено цікаву авторську програму «Формуємо соціально активних громадян» [1; 3]. Мета програми – формування установки здобувачів початкової освіти на соціально схвалювану поведінку й соціально значиму діяльність, освоєння соціальних ролей, що дозволяють їм успішно адаптуватися в соціумі класу і школи, здійснювати їх перетворення, а також реалізовуватися на основі інтересів і цінностей суспільства [2].

Внутрішні регулятори соціально спрямованої поведінки, система ставлення до оточуючих, навички взаємин, соціальна активність у молодших школярів лише починають формуватися у цьому віці й тому доцільно розпочинати цей процес з їх ознайомлення з сутністю та значенням самих понять. Насамперед у зв'язку з тим, що здобувачі початкової освіти не завжди мають певний соціальний досвід, знання про соціальне оточення, механізми взаємодії з оточуючими, науковцями педагогами була розроблена та апробована програма соціального розвитку особистості учнів «Пізнай себе», яка містить курс занять з дітьми 1-4 класів. Її метою є створення умов для розвитку пізнавальної, емоційно - вольової, особистісно-мотиваційної та соціальної сфер молодших школярів,

досягнення ними особистісних і мета предметних результатів, формування в школярів соціальної активності [2].

Варто педагогам початкової школи використовувати для формування соціальної компетентності молодших школярів авторський курс із варіативних дисциплін «Життєва економіка – перші кроки» для учнів 2-4 класів носить пропедевтичний характер і не ставить собі за мету загальне охоплення економічних категорій і понять, а спрямований на розвиток дитини як активного суб'єкта економічних і соціальних відносин. З урахуванням специфіки молодшого шкільного віку при навчанні економіці учнів молодших класів формуються початкові уявлення про оточуючі соціально-економічні умови життя й діяльності людей.

На думку дослідників, соціальна компетентність особистості формується, розвивається і виявляється в соціальній, навчальній, громадській, суспільній діяльності; соціальна компетентність (у вузькому розумінні слова) характеризує людину як істоту соціальну, як суб'єкта життєдіяльності, її взаємовідносини із суспільством, соціумом, стосунки з іншими людьми. Структурними елементами соціальної компетентності виокремлено такі: знання як інструменти діяльності, життєві навички, особливі способи мислення, комунікативно-організаторські здібності, здатність усвідомлювати, оцінювати й відповідати за наслідки своїх дій [4].

На основі проаналізованих науково-педагогічних досліджень нами виявлено, що показниками соціальної компетентності для здобувачів освіти 1–2 класів є розвиток соціальних знань, позитивних соціальних емоцій, формування соціально значимих навичок щодо соціальної ролі школяра; для здобувачів освіти 3–4 класів – розширення соціальних знань, розвиток соціальних цінностей, формування соціально значимих навичок, розвиток навичок аналізу та самоаналізу щодо соціальної ролі школяра, розвиток навичок взаємодії з дорослими та однолітками, щодо пошуку інформаційних джерел для виконання навчальних завдань, організації дозвілля, тощо [5].

Одним з провідних засобів перетворення школи навчання на школу життя, оволодіння учнями навичками планування власної діяльності, навичками вибору способів та шляхів її здійснення, формування та актуалізації життєвого досвіду учнів, формування соціальної активності особистості є метод групової роботи, проектна та ігрова діяльності. Саме ці види діяльності на заняттях приносять новизну в організацію традиційного процесу навчання, сприяють розвитку соціально значущих відносин між вчителем і групою школярів, школярів між собою.

Список використаних джерел:

1. Василенко І.В. Організація системи соціального виховання учнів // Педагогіка і психологія. – 1996. - № 2. – С. 98-102.
2. Неділько В. П. Соціально-педагогічні та соціально психологічні аспекти здоров'я дітей шкільного віку / В. П. Неділько, С. А. Руденко. // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2009. – №8. – С. 126–129.

3. Особливості роботи вчителя початкової школи із дорів'язбереження учнів// Проблеми сучасної Педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – 3б. статей: – Ялта: РВВ КГУ, 2012. – Вип.37. – Ч.2. – 280 с. – С. 112-119
4. Неділько В. П. Соціально-педагогічні та соціально психологічні аспекти здоров'я дітей шкільного віку / В. П. Неділько, С. А. Руденко. // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – 2009. – №8. – С. 126–129.
5. Особливості роботи вчителя початкової школи із здоров'язбереження учнів// Проблеми сучасної Педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – 3б. статей: – Ялта: РВВ КГУ, 2012. – Вип.37. – Ч.2. – 280 с. – С. 112-119.

Лехман О. Ю., студентки ПО-2;
Науковий керівник:
д. пед. наук, проф. Товканець Г.В.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Молодший шкільний вік є ключовим періодом для оволодіння дитиною навчальної діяльності та формування навчальної мотивації. З точки зору особистісного розвитку дитини цей період також дуже важливий, адже тут закладається основа її ставлення до себе, важливим є благополуччя дитини, яке залежить від внутрішньо сімейної гармонії.

Особливістю соціальної ситуації молодшого школяра є те, що для дитини потрапляє до школи, в результаті змінюється весь її життєвий шлях. Змінюється режим дня. Дитина зіштовхується з одноманітністю та необхідністю організувати свій вільний час після школи. Інтенсивна розумова діяльність може викликати додаткову втому. Складаються нові позасімейні відносини – з учителем та з однокласниками. У загальношкільних ситуаціях діти почувають себе безпорадними. Хоча дітей зазвичай готують до навчання у школі то вході сама ситуація може бути стресовою, і дитині потрібен деякий час, щоб звикнути. Проявом такої реакції на стрес можуть бути різкі зміни в поведінці дитини.

У цьому віці центром психічного розвитку дитини стає формування довільності всіх психічних процесів (пам'яті, уваги, мислення, організації діяльності), їх інтелектуалізація, внутрішнє опосередкування, що відбувається завдяки первинному засвоєнню системи понять. Довільність виявляється в умінні свідомо ставити цілі, шукати і знаходити засоби їх досягнення, долати труднощі та перешкоди. Протягом усього молодшого шкільного віку дитина вчиться керувати своєю поведінкою, психічними процесами, адже вимоги до неї з перших днів перебування у школі передбачають досить високий рівень довільності. Тому молодший школяр долає свої бажання і здатен керувати своєю поведінкою на основі заданих зразків, що сприяє розвитку довільності як особливої властивості психічних процесів і поведінки [2, с. 89].



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>